

navadnega. Želeti bi bilo, da bi se misel spoštovane Bogomile v kratkem izpolnila, bodisi na ta ali oni način, in tudi jaz se strinjam s pisateljico, da ta »ideja pač ne zasluži, da umre že o porodu«. D.

Moderni Efijalt.

Uboga bila mati
a sin bogat gospod, —
zato izdal očitno
je mater in svoj rod.

In zopet rodu hlini
ljubav, nezvesti sin —
da tlako bi mu delal
v domovju brat — trpin —

Polagoma spoznanje
pa je došlo trpko :
Pri tujcih slave, blaga,
pridobil da ne bo. —

Ne trebaš Efijaltov,
oj, mati Slava ti —,
da žepe si polnili
iz tvoje bi krvi!

Zorana.

Junakinja.

Spisala Mara.

v svojem razredu imam deklico, katere ne morem nikoli kaznovati, dasi se mi skoro nikdar ne nauči, kar ukažem. — Kaznovati je pa ne morem zato, ker je poleg petih mlajših in dveh starejših bratov in sester hči uboge vdove.

Ko smo se pred letom vprašali nekega dne: «komu neki zvoni?» odgovarjalo se je kar križem: «Petriču; ostavil je ženo, ki je obično bolna in osmero otrok.

«Kaj počne, revica sedaj?»

«I, kaj, otroke odda v sirotišnico».

«Znorela bi, ko bi se meni zgodilo tako».

«I, Bog je velik, on vse preživi!»

Tako so modrovale o pogrebu naše vaščanke.

Žalostno je bilo videti kar celo vrsto otrok v črnih čednih predpasnikih, a v sirotišnico ni vdova poslala nobenega.

Milo se mi je storilo vselej, ko sem se ozrla v visoko, drobno, blede dekletce tam v zadnji klopi in premišljevala sem, v kolikih skrbeh in revščini mora živeti uboga njena mati, ki ni niti prav zdrava.

Neko jutro je parkrat zazvonil veliki zvon, kar znači, da nekemu nesó sveto popotnico.

«K. Petričevki gredo», so si pošepetale moje učenke.

Žena je bila nadušljiva in ko jo je naduha posebno zapirala, tedaj je mislila, da je prišla njena zadnja ura. Tako je bilo tudi takrat. Ko sem na večer slišala, da je zvonilo mrliču, mislila sem si, da je gotovo Petričevka umrla, a ona je proti večeru že vstala in ker jo je naduha nekoliko popustila, je drugi dan že šla v mesto h gospodi po perilo.

«Ti v šoli, Petrič?» sem se začudila, ko sem vidila družega dne dekletce na njenem mestu.

«Da, mati je šla že v mesto», je dejalo dekletce s tistim težkim, zamolkim glasom, po katerem se poznajo nadušljivi ljudje.

Zdihnila sem nekoliko olajšana.

Od tedaj je zahajalo dekletce v svojem vedno čednem predpasniku skoro redno v šolo, izvzemši dva dni v tednu, ko je mati namreč šla po perilo in je nesla zopet v mesto ter je moja učenka morala varovati in pestovati mlajše bratce in sestre.

Ko je došlo na šolo kakor navadno dvanajst listkov za čevlje za najubožnejše otroke dejala sem Petričevi:

«Reci materi, naj pride jutri po listek, da dobiš čevlje.»

Drugo jutro je urno hodé, pridihala mati k meni.

Vprašala sem jo sočutno in pomilovalno, kako neki živi, kako preživí sebe in osmero otrok brez moževega zaslužka.

«Kaj bi ne živeli — govorila je sè zamolkim težkim glasom — najstarejša mi pomaga prve tri dni v tednu pri perilu, a druge tri dni pere pri Kolaričevi in ima že 20 krajcarjev na dan; drugo dekle nosi kosilo dvema sosedoma in dobi vsakikrat od enega 2, od drugega 3 krajcarje, tretja (to je moja učenka) mi povaruje male, zato ne smete zameriti, če ne pride vsak dan v šolo. Jaz pa delam, saj sem delu navajena od kar živim. Delam pa vse, kar kdo hoče; ko končam prati, tekam od hiše do hiše, pomivam pode, okna in vrata, posodo, nosim vodo za kar dobim sploh vse, kar kdo hoče. Otroci pa dobe zdaj tu, zdaj tam kruha, kako jabolko, ali kar si bodi. Ne umre se od glada ne pod sv. Juštom (Patronom Trsta in okolice.)

Strmé in molčé sem občudovala malo, gibčno, živo ženico.

«Ali vendar vam mora biti težko; mož vam je vsaj nekaj pomagal» — sem poizvedovala.

«Mož, ha, ha! Če je delal prav ves teden, mi je prinesel ob sobotah dva goldinarja, kar je bilo pač vse zanj, ker sem mu morala kuhati malo boljše nego nam in dajati mu od tega včasi še za tobak.

Včasih mi pa še tega ni prinesel, ker je zapil in zaigral, predno je prišel domu, jesti sem mu pa morala dajati tako in tako».

V tem, ko sem ji jaz pripravljala in izročila listek, hitela je govoriti še prav urno:

«Ne, ne, gospodična moja, kdor hoče delati, kdor je pripravljen in spreten za vsako delo, tak ne umre od glada, zato upam, če mi Bog le zdravje da, pošteno preživeti sebe in svoje otroke, ne da bi mi bilo treba ktereга pošiljati tija v tisto hišo siromakov.»

«In tisto sobico pa kuhinjo kdo vam plačuje?» sem jo vprašala še, ko sem jo spremila do vrat.

«A, moja luknja, moje stanovanje, hočete reči?» Tiste tri goldinarje na mesec mi včasih navržejo gospe, katerim perem, včasih gospodar malo počaka, večjidel si pa tudi tisto sami preskrbimo. Z Bogom!»

«Z Bogom, mati! sem ji odvrnila ter vsa zamišljena stopala proti kateri in šepetala sama seboj: «večjidel si pa tudi tisto sami preskrbimo, kako samozavestno: sami preskrbimo... mi pisatelji si izmišljamo junakinje, ki padajo ali se moré vsled revščine, a za prave junakinje zapiramo oči....»

O ženskem vprašanji.

o preključeno žensko vprašanje! Moj Bog, koliko se je že govorilo pro in contra, pisalo to in ono in vendar smo še vedno pri začetku. Mária, Mária II., Danica, Feodora, Marija Ana, cel register. Pardon toraj, če se še moja malenkost vtihotapi med to zastopstvo! Verjemite mi ta »Z« je praktično emancipiran in če tudi izgleda s tistimi ušesci malce prefrigan in koketen, vendar ni tako do sile lahkomišljen, kakor bi mislil na prvi pogled.

Toliko bodi povedano v zagovor mojega »grba« in moje osebe.

No, da napišem tu kako učeno razpravo à la Marica II., ali kak ostro ošpičen članek po vzoru Danice, tega menda od mene ni nihče pričakoval. Simpatizujem z obema, z Danico še skoro malo bolj, četudi, odkritosrčno rečeno, nisem nič preveč navdušena za njeno idejo o toliko hvaljeni narodni noši. Sploh o tem morda kedaj še kako povem, za danes imam družega gradiva.

Vidite, drage moje Slovenke, zdi se mi, da me za početek sezamo vse previsoko. Profesorice, doktorice, moj Bog, lepo res, ali,